

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
ΙΙ. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΑ
1. Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ

Διαγραμματική παρουσίαση μαθήματος

A. Ίδρυση και αρχές του Ισλάμ

- Το Ισλάμ είναι μονοθεϊστική θρησκεία που ίδρυσε ο Μωάμεθ.
- Ο Μωάμεθ επηρεάστηκε από το Χριστιανισμό και τον Ιουδαϊσμό και στην πατρίδα του, τη Μέκκα, διακήρυξε τις αρχές της νέας θρησκείας.
- Το έτος αποδημίας του Μωάμεθ από τη Μέκκα (622) ονομάστηκε Εγίρα και αποτελεί αφετηρία του αραβικού χρονολογικού συστήματος.
- Το Κοράνι απαιτούσε από τους πιστούς διάδοση του Ισλάμ με ιερό πόλεμο κατά των απίστων.
- Το Ισλάμ κυριάρχησε ταχύτατα σ' όλη την Αραβία.

B. Η επέκταση – Παράγοντες και συνέπειες

- Οι Άραβες εξόρμησαν από τη χερσόνησό τους και συνέτριψαν στο Γιαρμούκ τους Βυζαντινούς.
- Οι Άραβες κατέκτησαν τις γειτονικές ρωμαϊκές και περσικές επαρχίες.

Παράγοντες αραβικών κατακτήσεων :

1. Η εξάντληση των Βυζαντινών και των Περσών από τους συνεχείς πολέμους.
2. Η αντίθεση των ανατολικών επαρχιών (Μονοφυσίτες) προς το κέντρο του Βυζαντίου.

Πορεία εξάπλωσης

- Από τη βόρεια Αφρική και το Γιβραλτάρ πέρασαν την Ισπανία. Ο Κάρολος Μαρτελάος τους αναχαίτισε στο Πουατιέ.
- Έγιναν κύριοι της Κύπρου, Ρόδου και άλλων νησιών και πολιορκήσαν την Κωνσταντινούπολη. Το **υγρό πυρ** ωστόσο έπαιξε ρόλο στη διάλυση της αραβικής πολιορκίας.
- Τον 9^ο αι. κατέκτησαν τη Σικελία και την Κρήτη.

Συνέπειες της εξάπλωσης :

- Διασπάστηκε ο μεσογειακός κόσμος.
- Συρρικνώθηκαν πολλά εδάφη της αυτοκρατορίας, χάθηκαν σημαντικά αστικά κέντρα και ερημώθηκαν πολλές περιοχές.
- Μειώθηκε η αγροτική παραγωγή.
- Επηρεάστηκε το εσωτερικό και το εξωτερικό εμπόριο.

Ιστορικοί όροι μαθήματος προς διευκρίνιση

Εγίρα : έτος αποδημίας του Μωάμεθ από τη Μέκκα (622) και αφετηρία του αραβικού χρονολογικού συστήματος.

Κοράνι : ιερό βιβλίο θρησκείας του Ισλάμ.

Μαγιοδρόμος : ηγέτης των Φράγκων.

Ισλάμ: μονοθεϊστική θρησκεία που ίδρυσε ο Μωάμεθ. Ο όρος σημαίνει κατά λέξη «αφοσίωση και πίστη στο θέλημα του θεού». Αναγνωρίζει τον Αλλάχ ως θεό και διάφορους προφήτες, τελευταίος από τους οποίους είναι ο Μωάμεθ.

Υγρόν πυρ : μείγμα από χημικές ουσίες που προκαλούσε πυρκαγιές. Είχε την ιδιότητα να φλέγεται ακόμη και μέσα στο νερό. Χρησιμοποιήθηκε από τους Βυζαντινούς.